

at Lovforslaget undergives en kort Udvalgsbehandling og skal i øvrigt med disse Ord anbefale det til velvillig Behandling.

Friis-Skotte: Paa mit Partis Vegne skal jeg udtale en Beklagelse af, at det har været nødvendigt for Regeringen allerede nu at fremkomme med et nyt Forslag om Forhøjelse af Statsbanernes Takster. Efter den Udtalelse, som den højtærede Trafikminister fremsatte den 22. Juli i Aar ved Fremlæggelsen af Forslag til Lov om Forhøjelse af Portotaksterne — hvilken Udtalelse vi var enige med ham i —, at de nuværende Statsbanetakster „er meget høje og vil utvivlsomt være i Stand til at dække alle saadanne Udgifter, hvis Karakter man kan betegne som vedvarende“, og at det maa anses for „meget betænkeligt uden tvingende Anledning at gaa til yderligere Takstforhøjelser for Statsbanernes Vedkommende“, havde vi ventet, at Resultaterne af den sidste, i December Maaned i Fjor vedtagne, Takstforhøjelse skulde opgøres, forinden et nyt Paalæg eventuelt skete, saaledes at der først paa et senere Tidspunkt og muligvis slet ikke vilde være blevet Tale om at forhøje Taksterne af December 1918. Selve Principet om, at statsdrevne Virksomheder skal bære sig, har vi intet at indvende imod under normale Forhold; kunstige Priser er under normale Forhold uheldige. Men vi mener, at vi endnu ikke er inde under normale Forhold, og at prisregulerende Foranstaltninger endnu stadig er paakrævede. Vi har Grund til at anerkende, at Regeringen under Krigen har holdt saa stærkt igen med Hensyn til Statsbefordringernes Takster, som den har, hvad der sikkert atter har holdt igen paa mange Prisstigninger baade paa Befordringens og Livsfornødenhedernes Omraade. Men vi vilde ligesom den højtærede Minister i sin Tid, for knapt to Maaneder siden, have fundet det rigtigst, hvis man havde kunnet opretholde denne Regulering endnu i nogen Tid. Naar den højtærede Minister imidlertid nu forlanger en Takstforhøjelse til et Beløb af 15 Mill. Kr., og der fra Venstres Side ønskes Udvalg nedsat, gaar jeg ud fra, at vi i dette Udvalg maa kunne forhandle nærmere om, hvorvidt den foreslaaede eller en anden Fordeling af Beløbet mellem Persontakster og Godstakster vil være den rette. Hovedsagen er — gaar jeg ud fra —, at Beløbet i alt Fald tilnærmelsesvis tilvejebringes; og paa Forhaand vil jeg mene, at hvis man skal fort-

sætte med de samfundsmæssigt regulerende Hensyn ved Fastsættelsen af disse Takster, bør Forhøjelsen — som heldigvis er foreslaaet kun at skulle gælde indtil den 31. Marts 1921, altsaa en midlertidig Forhøjelse — sikkert udelukkende eller i alt Fald for en meget væsentlig Del lægges paa Persontaksterne og ikke, saaledes som foreslaaet, med 13 Mill. Kr. paa Godstaksterne. Saafremt man lægger den paa Persontaksterne, vil den slet ikke eller i alt Fald kun i meget ringe Grad virke med mere end det Beløb, som disse Takstforhøjelser udgør; lægger man den derimod paa Godstaksterne, er det givet, at baade Grossister og Detaillister efter de gængse Regler vil tage ogsaa deres Procenter af Takstforhøjelsen, saa Forbrugerne muligvis vil komme til at udrede en Snes Millioner Kroner for at skaffe Banerne en Indtægtsforhøjelse af disse 13 Millioner. Persontakstforhøjelserne har i langt højere Grad end Godstaksterne en direkte Beskatnings Karakter; Godstaksterne kommer den indirekte Beskatning langt nærmere — hvis man her kan bruge disse Benævnelser.

Det er desuden for Tiden neppe Godstaksterne, men Persontaksterne, som betaler sig daarligst, og naar man vil hævde, at en Virksomhed skal kunne bære sig, er det kun rimeligt, at denne Betragtning ogsaa til en vis Grad overføres paa de forskellige Dele af Virksomheden. Jeg indrømmer, at en nøjagtig Udredning af Forholdet mellem Gods- og Persontakster som indtægtgivende er meget vanskelig og meget omstændelig, og de Beregninger, som jeg har haft Lejlighed til at foretage, siden Lovforslaget fremsattes i Forgaars, er kun bygget paa Stikprøver, som jeg naturligvis kun kan give med al mulig Forsigtighed, men som jeg alligevel tror i det store og hele vil holde. Saafremt man regner med de Tabeller, som er givne i Bilaget til Lovforslaget, hvor der er opgivet de forskellige Vægte for forskellige Godsmængder over forskellige Kilometerafstande, og man f. Eks. udtager den 120 Kilometers Afstand, og man saa sammenligner hermed, hvad en Personvogn med rejsende henholdsvis af II og III Klasse befordret over de 120 km giver Statsbanerne i Indtægt, kommer man til følgende Resultat: En stor II Klasses Vogn har 42 Pladser, og for 120 km er Taksten nu 10 Kr. 20 Øre; den vil altsaa fuldt besat give 428 Kr. 40 Øre. En III Klasses Personvogn har 64 Pladser à 5 Kr. 10 Øre; den vil altsaa fuldt besat give 326 Kr. 40 Øre. Og